

เครื่องมือคัดกรอง
“ความสามารถในการอ่านและการเขียน”
(ฉบับนักเรียน)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕
ภาคเรียนที่ ๑ : กรกฎาคม ๒๕๖๕

สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
สงวนลิขสิทธิ์

ฉบับที่ ๑ การอ่าน

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนตอบคำถาม โดยเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก. ข. ค. หรือ ง. หน้าคำตอบที่ถูกต้อง
ใช้เวลา ๓๐ นาที

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑

ไอ้ชะนีเวทนาเที่ยวหาผ้า ชะนีเพรียกเรียกขายอยู่ปลายยาง	เหมือนตัวพี่จากน้องให้หมองหมาง พี่เรียกนางนุชนองอยู่ในใจ (นิราศเมืองแกลง, สุนทรภู่)
--	---

๑. จากบทอ่านข้างต้น ข้อใดเป็นความรู้สึกที่เด่นชัดที่สุดของกวี

ก. หดหู่

ข. อาลัย

ค. เศร้าหมอง

ง. อ้างว้าง

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๒

(๑) ต่าง ๆ บ้างก็กล่าวติฉินพินิจพระมหาสัตว์โดยวิจณวิปวาทว่า โภโกโต นครวาสโน ดุรชชาวเรา เหล่าประชาราษฎร์ราษฎร์อันมาสโมสรประชุมชุมนุมในหน้าพระลานหลวง นิสามถ ทานทั้งปวงจงชวนกัน วินิจฉัยในเนื้อคดีของพระยาชีวะเสถียร (๒) ปางเมื่อเสด็จเนรมิตนครเขตรนครอันไพบุลย์ ก็ทรงประสาธ คเชนทราชาติตระกูลเกิดกับสำหรับบุญ จนไพร่ฟ้าประชาราษฎร์ชวนกันเคืองชุนทูลให้เนรเทศ ออกไปอยู่วงกต สิขเรศเขตพระหิมพานต์ (๓) ยังข้าทรงสละพระปิยบุตรสุดสงสารให้แก่เผ่าชรา ดูนี่แผกผิดขัดตียนิจจรยา อย่างแต่ก่อนกาล ทาสี ทาสีญจ โส หชชช เออถ้าท้าวเธอยินดีที่จะทำทานก็ควรจะเสียสละ (๔) แต่เพียงทาส กรรมกรกุญชรพาหนะอาชาชาติราชรถทรง กถ์ โส หชชช ทารก ควรและหรือบพิตรมาปลิดปลดพระไอรส ทั้งสองพระองค์ให้เป็นทาสขาดแก่ธำมหาราชพันวิสัยจะให้ทานนี้แล้วแล (มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มหาราช, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส)

๒. จากบทอ่านข้างต้น ข้อความส่วนใดปรากฏความเชื่อ

ก. ข้อความส่วนที่ (๑)

ข. ข้อความส่วนที่ (๒)

ค. ข้อความส่วนที่ (๓)

ง. ข้อความส่วนที่ (๔)

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๓ - ๔

พระราชาก็ทูลเกลยสารฉลองพระโองการพระอัยกาว่า ซึ่งทรงพระกรุณานับว่าเป็นหน่อเนื้อเชื้อ ประยูรวงศ์ พระคุณของพระองค์ก็เป็นเหลือล้นพันจะพรรณนา ทาสีซึ่งจะอุปมามิได้ ทาสา มย แต่ข้าบาทนี้ เป็นข้าช่วงใช้ของพญาจารย์ ดังฤจะสามารถอาจหาญขึ้นไปร่วมบัลลังก์รัตนราชาอาสน์ คิดเจียมตัวกลัว พระราชาอาญา . . . เหตุฉะนี้กระหม่อมฉันผู้ชื่อว่าทาสี เกรงเกลือกจะหม่นหมองละอองบทรลีเสื้อมพระเดช จึงเฝ้าอยู่แต่ห่าง ๆ อย่างหีนเพศพ็อพกัตรตน (มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มหาราช, สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระปรมานุชิตชิโนรส)
--

๓. คำพูดของพระทาสีในบทอ่านข้างต้นแสดงให้เห็นว่า พระทาสีมีลักษณะนิสัยอย่างไร

ก. มีความกตัญญู

ข. รู้กาลเทศะ

ค. มีความจงรักภักดี

ง. รู้จักประมาณตน

๔. คำพูดของพระทาสีในบทอ่านข้างต้นแสดงน้ำเสียงใด

ก. ตัดพ้อ

ข. ประชด

ค. เหน็บแนม

ง. เยาะเย้ย

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๕

บางสีทองคลองบ้านน้ำตาลสด เหมือนปากฟีสทองของน้องน้อย	อร้อยรสชาบชานหวานคอหอย เป็นคู่บอกดอกสร้อยสักรวา (นิราศพระประธม, สุนทรภู่)
--	---

๕. จากบทอ่านข้างต้น ผู้แต่งเปรียบน้ำตาลสดกับข้อใด

ก. ปากฟีสทอง

ค. ดอกสร้อยสักรวา

ข. คำพูดที่ไพเราะ

ง. ความอ่อนหวานของนาง

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ ๖

เนื้อปองน้ำหญาบ ลึงบปองรัตนปอง หมูปองอสุจิของ คนเคลิบเคลิ้มบ้าใบ้	ปองทอง ลูกไม้ หอมท่อน ปองนา ท่อนรู้ปองธรรม (โคลงโลกนิติ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร)
--	--

๖. สาระสำคัญของบทอ่านข้างต้นคือข้อใด

ก. การไม่เห็นคุณค่าของสิ่งที่มีคุณค่า

ข. การไม่พิจารณาคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ให้รอบคอบ

ค. การพิจารณาเลือกสิ่งที่มีความจำเป็นมากกว่าสิ่งที่มีคุณค่า

ง. การประเมินคุณค่าสิ่งต่าง ๆ ตามความรู้ความสามารถของตน

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๗

ฝนตกไม่ทั่วฟ้าเชื่อว่าฝน แต่สิ่งที่คนสร้างทุกอย่างไป	จะให้คนรับผิดชอบหาครวไม่ ควรจะให้ชุ่มชื้นทั่วพื้นดิน (หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล)
---	--

๗. เนื้อหาของบทอ่านข้างต้นตรงกับสำนวนใด

ก. โยนกลอง

ค. ฝนตกทั่วฟ้า

ข. แทะรับบาป

ง. ราไม่ตีโทษปีโทษกลอง

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๘

จักขยายแจกสุขสัน ควรนับสองอย่างใน สุขกายและสุขใจ สุขจิตบัณฑิตชี้	ฉันใด ได้นอ ที่นี้ จำแนก นามนา ว่าล้ำสุขสกนธ์ (โคลงว่าด้วยความสุข, พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว)
---	---

๘. ข้อใดเป็นใจความสำคัญของบทอ่านข้างต้น

ก. ความสุขเป็นนามธรรมที่อธิบายได้ยาก

ค. ความสุขมี ๒ ประเภท คือ สุขกายและสุขใจ

ข. ความสุขที่แท้จริงคือสุขใจไม่ใช่สุขกาย

ง. คนที่มีความสุขที่สุดคือคนที่สุขทั้งกายและใจ

อ่านบทอ่านต่อไปนี แล้วตอบคำถาม ข้อ ๙

ความรู้ยิ่งล้ำ คิดค่าควรเมืองนับ เพราะเหตุจกอยู่กับ โจรจกเป็นบได้	สินทรัพย์ ยิ่งไซ้ กายอาต มานา เร่งรู้เรียนเอา (โคลงโลกนิติ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาเดชาดิศร)
--	--

๙. บทอ่านข้างต้นกล่าวถึงความรู้ในเรื่องใด

ก. ความรู้เป็นสิ่งประเสริฐ

ข. ความรู้มีค่ากว่าสมบัติอื่น

ค. ความรู้ติดตัวไม่มีวันหมดสิ้น

ง. ความรู้ช่วยให้รอดพ้นภัยอันตราย

อ่านบทอ่านต่อไปนี แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๐

ล้มแล้วลุกอาจจุกและเสียหน้า ตั้งก้าวใหม่ให้มันและอดทน	ยังดีกว่านอนกองครองพื้นหน กล้าผจญบนทางอย่างระวัง (หกล้ม, พี่ต๋องแก้ว)
--	--

๑๐. บทอ่านข้างต้น ผู้แต่งมีวัตถุประสงค์อย่างไร

ก. ปลุกใจ

ข. เตือนใจ

ค. ปลอบใจ

ง. ให้กำลังใจ

อ่านบทอ่านต่อไปนี แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๑

ฉันตายโดยปราศจากคนที่รักฉัน แต่ฉันอ้อมใจว่า ฉันมีคนที่ฉันรัก (ข้างหลังภาพ, ศรีบูรพา)

๑๑. ข้อใดสามารถสรุปได้จากบทอ่านข้างต้น

ก. สุขใจที่ได้มีคู่รัก

ข. สุขใจที่ได้บอกรัก

ค. สุขใจที่ได้พบคนรัก

ง. สุขใจที่ได้มีความรัก

อ่านบทอ่านต่อไปนี แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๒

ฝนพรำตั้งแต่เมื่อวานเย็นจนกระทั่งเช้านี้ยังไม่หยุด ใครจะบ่นอย่างไรก็หาฟังไม่ มันคงตกเรื่อยไป หน้านี้ฤดูฝน มันทำหน้าที่ของมันแล้วโดยชอบ หากฤดูฝน ฝนไม่ตกสิ น้ำประหลาด มันอยู่ห่างดินแต่มีที่ทำ รักดิน รักน้ำ รักพฤษชาลดาวัลย์เสียเหลือเกิน อาจเป็นเพราะมันขึ้นไปจากน้ำกระมัง ทำนองเดียวกับมนุษย์ ย่อมมีหน้าที่อย่างใดอย่างหนึ่ง จึงควรทำหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ที่สุดตามกำลังความสามารถ มนุษย์ที่ ทำหน้าที่ ใครเล่าจะตำหนิ หากถูกตำหนิก็ฟังเฉยเสียเหมือนฝน

๑๒. จากบทอ่านข้างต้น ผู้เขียนแสดงให้ผู้อ่านตระหนักถึงความสำคัญของข้อใด

ก. ความซื่อสัตย์

ข. ความเสียสละ

ค. ความรับผิดชอบ

ง. ความขยันหมั่นเพียร

อ่านบทอ่านต่อไป แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๓

ความคิดที่เข้มแข็ง บริสุทธิ์ และแผ่ความสุข จะทำให้ร่างกายมีกำลัง กระปรี้กระเปร่า ภายในเนื้อคือเครื่องมือที่ละเอียดอ่อนและแปลงสภาพได้ ซึ่งจะสนองตอบอย่างรวดเร็วต่อความคิดที่ปรุงแต่งใส่ลงไปในจิต สิ่งที่ดีจนเป็นนิสัยจะส่งผลลัพท์ออกมา ซึ่งจะดีหรือเลวก็ขึ้นอยู่กับความคิดนั้น

๑๓. บุคคลใดปฏิบัติตนได้ตรงตามใจความสำคัญของบทอ่านข้างต้นมากที่สุด

- ก. สุตาคิดก่อนทำสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตเสมอ
- ข. ก้นยามองโลกในแง่ดี การกระทำของเธอจึงดีด้วย
- ค. วิไลทำตามที่ตนตั้งใจไว้ตั้งแต่วัยเยาว์อย่างไม่ละเลิก
- ง. สมชายมีสติอยู่เสมอ เพราะนั่งสมาธิก่อนนอนทุกคืน

อ่านบทอ่านต่อไป แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๔

ในการประกวดเล่านิทานประกอบการแสดงระดับชาติครั้งนี้ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาจากโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศต่างนำเอานิทานพื้นบ้าน นิทานประจำถิ่น เช่น นางสิบสอง สังข์ทอง พระลอ มาเล่าและเชื่อมโยงเนื้อหาบางส่วนให้เข้ากับเหตุการณ์บ้านเมือง โดยแทรกข้อคิดที่น่าสนใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง สำนึกรักบ้านเกิด จิตสาธารณะ และความสมานฉันท์ไว้ในนิทานได้อย่างน่าสนใจ

๑๔. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของนักเรียนในบทอ่านข้างต้น

- ก. รู้จักการประยุกต์ใช้
- ข. มีความรู้เกี่ยวกับนิทาน
- ค. เล่านิทานได้สนุกสนาน
- ง. รู้จักใช้ประสบการณ์ร่วมสมัย

อ่านบทอ่านต่อไป แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๕

ถ้าเธอไม่กล้าก้าวออกมาจากความเคยชินอันเกิดจากความกลัวที่ทำให้เธอค่อย ๆ สร้างเกราะป้องกัน อดตา เธอก็จะไม่สามารถทำงานได้อย่างมีความสุข ความกลัวทำให้เธอพลาดโอกาสที่จะค้นหาคำศักยภาพของตนเอง ทำไมเธอไม่สลัดความกลัวออกไป เมื่อค้นพบศักยภาพของตนเอง เธอก็จะมีพลังเต็มเปี่ยมในการทำงาน

๑๕. ข้อใดเป็นจุดมุ่งหมายของผู้เขียนบทอ่านข้างต้น

- ก. ตั้งข้อสังเกต
- ข. แนะนำให้ทำ
- ค. อธิบายให้เข้าใจ
- ง. ชี้แจงเหตุและผล

อ่านบทอ่านต่อไป แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๖

ในแง่ของการแพทย์แผนไทย คนไทยได้ปฏิบัติเกี่ยวกับการอยู่ไฟสืบทอดกันมาช้านาน เพื่อฟื้นฟูสุขภาพที่เสื่อมหรือบกพร่องของมารดาหลังการคลอดบุตรให้มีความแข็งแรงดังเดิม โดยเรียกมารดาในระยะหลังคลอดบุตรว่า “ระยะอยู่ไฟ” ในสมัยโบราณจะมีการเตรียมการอยู่ไฟไว้ตั้งแต่ก่อนครรถ์แก่ใกล้คลอด โดยสามีจะตัดพินมาไว้สำหรับให้ภรรยาอยู่ไฟหลังคลอดลูกเพื่อเป็นการแสดงความเอาใจใส่ต่อภรรยา และห้ามผู้อื่นไปตัดพินให้ หรือจ้างผู้อื่น หรือซื้อหาเอามา ไม้ที่ใช้ทำพินต้องเป็นไม้ที่มีขี้แก่นน้อยเพื่อไม่ให้เกิดความรำคาญมากนักแก่มารดาอยู่ไฟ เช่น ไม้สะแก หรือไม้มะขาม และควรมีไม้ทองหลางด้วยเพราะเป็นไม้มงคลตามความเชื่อของคนไทย

๑๖. บทอ่านข้างต้นไม่ได้กล่าวถึงข้อใด

- ก. วิธีฟื้นฟูสุขภาพมารดา
- ข. ความเชื่อของคนไทยในอดีต
- ค. อันตรายจากการคลอดบุตร
- ง. การสร้างความผูกพันในครอบครัว

อ่านบทอ่านต่อไปนี แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๗

ความสุขของจิตใจของคนเราเกิดจากการที่เราสามารถใช้ชีวิตอยู่ในปัจจุบัน เราไม่ไปครุ่นคำนึงว่าเมื่อวานนี้เราได้ยินเสียงนกร้องหรือผู้คนก่นด่า หรือปีที่ผ่านมาเราได้รางวัลชีวิตอะไรบ้าง นั่นคืออดีตที่ไม่หวนกลับมาอีกแล้ว และไม่ว่าพรุ่งนี้จะมีอะไรขึ้น จะมีลมร้อนพัดผ่านหน้าบ้านเรา หรือฝนโปรยปรายสร้างรุ้งกินน้ำสีสดใส แต่สิ่งนั้นก็ยังไม่ถึง นั่นคืออนาคต ที่สำคัญชีวิตของเราต้องอยู่กับปัจจุบันเท่านั้น

๑๗. บทอ่านข้างต้นกล่าวสนับสนุนข้อใดมากที่สุด

ก. เราไม่ควรสนใจอนาคต

ข. เราไม่ควรคำนึงถึงอดีตที่ไม่หวนกลับมา

ค. ชีวิตต้องให้ความสำคัญกับปัจจุบันมากที่สุด

ง. ชีวิตต้องให้ความสำคัญกับอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

อ่านบทอ่านต่อไปนี แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๘

หลายคนเข้าใจว่าการดื่มน้ำมาก ๆ จะเกิดผลดีกับร่างกาย เมื่อร่างกายต้องการน้ำจึงดื่มน้ำในปริมาณที่มากเกินไป ผลที่ตามมาคือเกิดอาการท้องอืด ปัสสาวะบ่อยขึ้น และสีของปัสสาวะก็จะใส อย่างไรก็ตามเมื่อปัสสาวะบ่อย ๆ นาน ๆ เข้า ทั้งยังไม่ยอมลุกไปเข้าห้องน้ำอีก หรือชอบกลั้นปัสสาวะ ก็เกิดอาการกระเพาะปัสสาวะอักเสบได้ แต่ถ้าขาดน้ำ ปัสสาวะจะมีสีเหลืองเข้ม ผิวกายและเส้นต่าง ๆ ก็จะมีสีคล้ำ เพราะเลือดจะข้นมาก ทำให้หัวใจต้องทำงานหนักขึ้น

๑๘. จากบทอ่านข้างต้น ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายอย่างไร

ก. ให้ความรู้เรื่องการดื่มน้ำให้พอเหมาะแก่ความต้องการของร่างกาย

ข. แนะนำปริมาณน้ำที่ควรดื่มให้พอเหมาะแก่ความต้องการของร่างกาย

ค. โน้มน้าวให้เห็นความสำคัญของการดื่มน้ำให้พอเหมาะแก่ความต้องการของร่างกาย

ง. กระตุ้นเตือนให้เห็นความสำคัญของการดื่มน้ำให้พอเหมาะแก่ความต้องการของร่างกาย

อ่านบทอ่านต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม ข้อ ๑๙ - ๒๐

ไขข้อข้องใจด้านอาหารและโภชนาการ

ไขข้อข้องใจด้านอาหารและโภชนาการ

ไขข้อข้องใจด้านอาหารและโภชนาการ

กินพอดี..ให้ดีพอ

เหมาะสม...สมวัย

การกอายุ 6 เดือน
กินไข่วันละครึ่งฟอง

การกอายุ 7-12 เดือน
กินไข่ต้มสุกวันละครึ่งฟองหรือหนึ่งฟอง

เด็ก 1 - 5 ปี และเด็กวัยเรียน
วันละ 1 ฟอง

หญิงตั้งครรภ์ และหญิงให้นมบุตร
วันละ 1 ฟอง

วัยรุ่น ผู้ใหญ่วัยทำงาน
วันละ 1 ฟอง

ผู้สูงอายุ สุขภาพดี
วันละ 1 ฟอง

ผู้ป่วย เบาหวาน ไขมันในเลือดสูง ความดันโลหิตสูง
ไม่เกิน 3 ฟอง ต่อสัปดาห์
หรือตามคำแนะนำของแพทย์

<http://nutrition.anamai.moph.go.th/>

๑๙. ข้อใดสรุปความบทอ่านข้างต้นได้ถูกต้อง

ก. ทุกคนต้องรับประทานไข่เป็นประจำทุกวัน

ข. ไข่มีประโยชน์ต่อร่างกายของคนทุกเพศทุกวัย

ค. ไข่มีทั้งคุณและโทษ จึงควรรับประทานแต่พอดี

ง. แต่ละคนควรรับประทานไข่ในปริมาณที่เหมาะสม

๒๐. จากบทอ่านข้างต้น ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง

ก. ว่าที่คุณแม่เมื่อใหม่ควรรับประทานไข่ไม่เกิน ๑ ฟองต่อวัน

ข. หนูน้อยแก้มยุ้ยอายุ ๙ เดือน ควรรับประทานไข่วันละ ๑ ฟอง

ค. นักศึกษามหาวิทยาลัยที่เป็นเบาหวานไม่ควรรับประทานไข่เกินอาทิตย์ละ ๓ ฟอง

ง. นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นกับคุณตานักวิ่งรับประทานไข่ได้เท่ากันในแต่ละวัน

ฉบับที่ ๒ การเขียน

คำชี้แจง (ครูอ่านคำชี้แจงให้นักเรียนฟัง)

ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นในประเด็น “ถ้าโลกนี้ไม่มีป่าไม้จะเป็นอย่างไร” ด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด ความยาว ๑๒ - ๑๕ บรรทัด และตั้งชื่อเรื่องให้เหมาะสม ใช้เวลา ๒๐ นาที